

गच्छतीति 'एकपात्' सूर्यः, एकाकी चरतीति श्रुतेः । 'तेजस्वी
शरीरकान्तियुक्तः । 'ब्रह्मवर्चसो' वेदशास्त्राद्यध्ययनादिजन्य-
कान्तियुक्तः । स्पष्टमन्यत् ॥

अथैकादशस्येष्टिं विधत्ते । "अहिर्वै बुध्नियोऽकामयत ।
इमां प्रतिष्ठां विन्देयेति । स एतमहये बुध्नियाय प्रोष्ठपदेभ्यः
पुरोडाशं भूमिकपालं निरवपत् । ततो वै स इमां प्रतिष्ठा-
मविन्दत । इमां ह वै प्रतिष्ठां विन्दते । य एतेन हविषा
यजते । य उ चैनदेवं वेद । सोऽत्र जुहोति । अहये बुध्नियाय
स्वाहा प्रोष्ठपदेभ्यः स्वाहा । प्रतिष्ठायै स्वाहेति" [११] इति ।
नहीयत इति 'अहिः' । बुध्ने मूले सृष्ट्यादौ भवः 'बुध्नियः',
'इमां' भूमिं, 'प्रतिष्ठां' स्वनिवासाय प्रतिष्ठितां । भूमिकपालस्य
स्वरूपं बोधायन आह, कपालमात्रं भूम्युपरिलिख्याङ्गारमधि-
वर्त्तयति तस्यैककपालवत् संस्कार इति । तथाविधभूमिकपा-
लोपेतपुरोडाशान् निरूप्य स्वापेक्षितं फलमलभत । स्पष्टमन्यत् ॥

अथ द्वादशस्येष्टिं विधत्ते । "पूषा वा अकामयत । पशु-
मान्त्यामिति । स एतं पूष्णे रेवत्यै चरुं निरवपत् । ततो वै
स पशुमानभवत् । पशुमान् ह वै भवति । य एतेन हविषा
यजते । य उ चैनदेवं वेद । सोऽत्र जुहोति । पूष्णे स्वाहा
रेवत्यै स्वाहा । पशुभ्यः स्वाहेति" [१२] इति । स्पष्टोऽर्थः ॥

अथ त्रयोदशस्येष्टिं विधत्ते । "अश्विनौ वा अकामयेताम् ।
ओत्रस्विनावबधिरौ स्यावेति । तावेतमश्विभ्यामश्वयुग्भ्यां पुरो-
डाशं द्विकपालं निरवपताम् । ततो वै तौ ओत्रस्विनावबधिरा-